

MOTION
2016-12-13

Ankom Stockholms läns landsting
2016 -12- 13
Dnr. LS 2016+1573

2016:44

Motion av Maria Kjellsdotter Rydinger (S) m.fl. om ~~att~~ fler öppna mottagningar där kommun och landsting samverkar för att minska psykisk ohälsa bland barn och unga.

Allt fler tonåringar, och framför allt flickor, uppger att de mår psykiskt dåligt enligt Folkhälsomyndighetens senaste undersökning om skolbarns hälsovanor¹.

Undersökningen har genomförts sedan 1980-talet och de senaste årens trend betecknas av myndigheten som oroande. Under en 30-årsperiod ses en fördubbling av andelen tonåringar med besvär, både bland flickor och pojkar. Bland 15-åriga flickor är nu andelen som rapporterar psykosomatiska besvär hela 57 procent, den största andelen sedan studien började. Det är lindriga besvär av ångslan, oro eller ångest som är vanligast i den yngsta åldersgruppen.

Även Socialstyrelsen har visat att barns och ungdomars psykiska ohälsa har ökat under 1990-2000-talet². Allt fler ungdomar rapporterar psykiska besvär såsom oro eller ångslan, får psykiatrisk öppen- och slutenvård och förskrivs psykofarmaka. Det är framför allt depressioner och ångestsyndrom som ökar. Dessutom löper barn och unga som lever i familjer med ekonomisk utsatthet störst risk att må dåligt. Att ha två eller fler psykiska eller somatiska besvär per vecka är vanligast bland tonåringar som uppfattar familjens ekonomi som dålig.²

Inom Stockholm läns landsting besöker allt fler unga den psykiatriska öppenvården. Figur 1 visar att unga människor mellan 13–17 år och 18–24 år är de åldersgrupper som andelsmässigt ökat mest för både män och kvinnor mellan åren 1997–2015.³ Ökningen kan ses som en allvarlig varningssignal men också som en positiv utveckling – fler söker vård idag och stigmatiseringen av psykisk ohälsa kanske minskar.

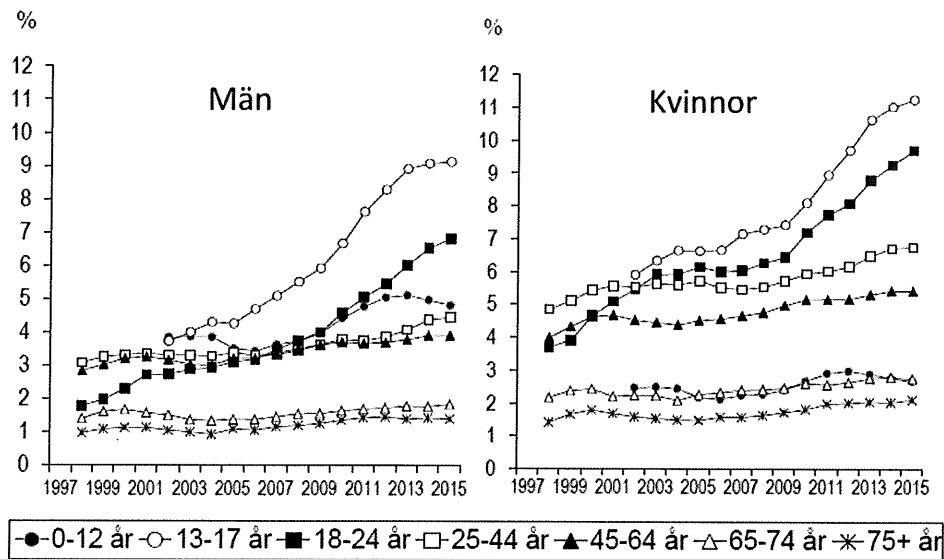
¹ Källa: Folkhälsomyndigheten. Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013/14. Stockholm: 2015.

² Källa: Socialstyrelsen. Psykisk ohälsa bland unga – Underlagsrapport till Barn och ungas hälsa, vård och omsorg 2013. Stockholm: 2013.

³ Källa: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin. Faktablad 2016:3 Fortsatt ökning av psykiatrisk vårdkonsumtion bland unga i Stockholms län år 2015.

Figur 1.

Samtidigt upplever många unga att stödet från samhället är otillgängligt och inte anpassat efter deras behov, enligt en rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)⁴. En viktig slutsats i deras rapport är därför att hälso- och sjukvården borde göra mer för att hjälpa dessa unga. Om vården fanns med tidigare i stödprocessen skulle det innebära såväl bättre vård som bättre åtgärder för hur den unge ska kunna etablera sig i samhället.

Att ge vård, och att fånga upp vårdbehovet så tidigt som möjligt, ökar förutsättningarna att bryta utanförskap. Men det är också viktigt att hälsovården deltar för att ge kunskap om psykisk ohälsa till dem som jobbar med att stödja unga. Det är med andra ord nödvändigt att skapa en struktur där barn och unga kan få tidig och snabb hjälp med psykisk ohälsa. Det är därtill viktigt att samhället erbjuder stöd till de unga som inte har en neuropsykiatrisk eller psykisk diagnos. Många har problem av olika slag som motiverar ett stöd trots att en bestämd diagnos inte har fastställts. Bedömningar och insatser måste göras så tidigt som möjligt och utifrån individens behov.

I Nacka i Stockholms län har man startat en öppen mottagning för föräldrar, barn och ungdomar upp till 18 år som kallas för Horisonten barn och unga. Det är ett samarbete mellan Nacka kommun och Boo- vårdcentral och här arbetar psykologer och socionomer för att tillsammans ge rådgivning, stöd och behandling. Detta är ett sätt att sänka trösklarna och kunna fånga upp barn och familjer i ett tidigt skede. Hit kan man vända sig om man behöver råd och stöd i föräldraskap, vid svårigheter i

⁴ Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. När livet känns fel. Ungas upplevelser kring psykisk ohälsa. Stockholm: 2015.

familjerelationer eller om man har barn som besväras av nedstämdhet, oro eller sömnsvårigheter.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna fullmäktige att besluta

- att** Stockholms läns landsting ges i uppdrag att utreda hur landstinget tillsammans med kommunerna i länet kan starta liknande verksamheter som *Horisonten barn och unga*.
- att** särskilt prioritera etablering av liknande verksamheter som *Horisonten barn och unga* i socioekonomiskt utsatta områden.

Stockholm den 13 december 2016

Maria Kjellsdotter Rydinger (S)

Tara Twana (S)

Swapna Sharma
Swapna Sharma (S)